

Exklusiv inblick hos familjen Bonde Deichmann *Fyra årstider på* **ERICSBERG**

Magnifika Ericssbergs slott uppfördes 1687 och anses vara ett av Sveriges främsta byggnadsverk från barocken.

Ericssbergs slott är en av Sveriges största privata egendomar. Under århundraden har kungligheter, adel, bönder och tjänstefolk satt sina spår här. Nu tar en ny, modern generation över. Gods & Gårdar har följt livet på Ericssberg under ett helt år – från vårbruk till julfirande.

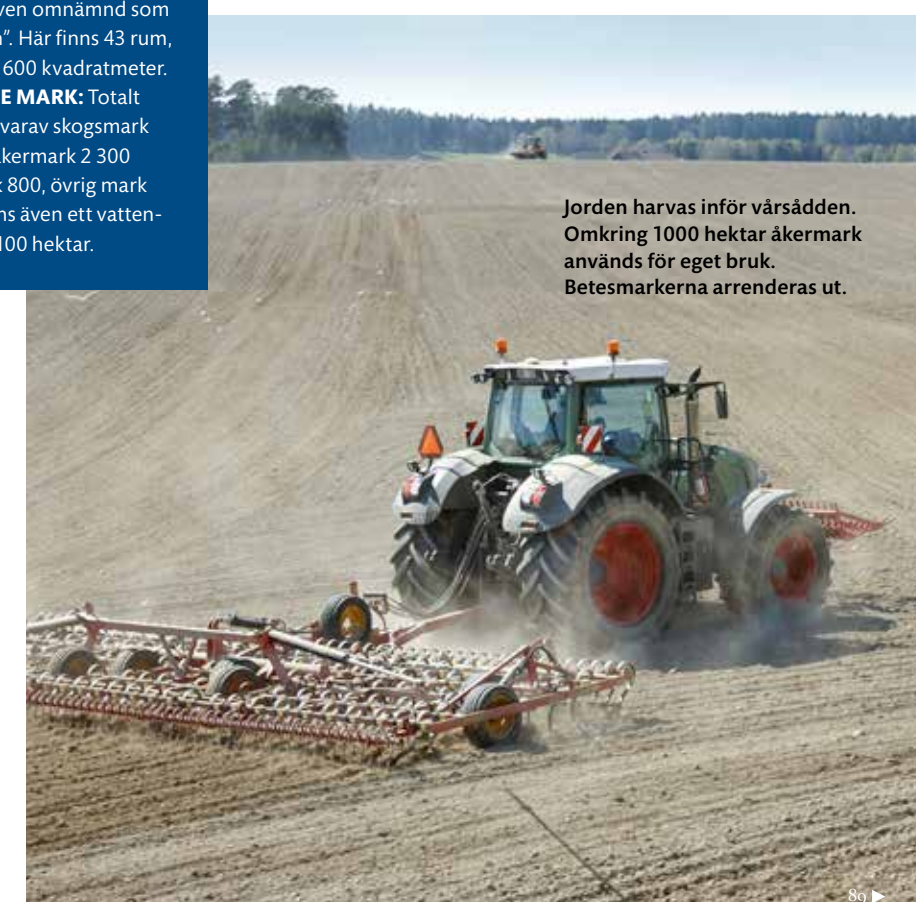
AV HELÉNE ALMQVIST FOTO THOMAS HJERTÉN

STORSLAGET 1600-TAL

HÄR BOR: Caroline och Philip Bonde Deichmann med sin dotter. Caroline är vice VD på Ericssberg.
SLOTTET: Ericssbergs slott öster om Katrineholm i Södermanland. Slottet började byggas av friherre Erik Karlsson Gyllenstierna (1602–1657) och färdigställdes av hans hustru, Beata von Yxkull (1618–1667), även omnämnd som "Pinnatorpafrun". Här finns 43 rum, fördelade på 3 600 kvadratmeter.
TILLHÖRANDE MARK: Totalt 16 000 hektar, varav skogsmark utgör 11 000, åkermark 2 300 och betesmark 800, övrig mark är 800. Här finns även ett vattenområde om 1 100 hektar.

Caroline Bonde med sitt älskade varmblod Deela Mae, kallad "Doris". Caroline har tävlat med stora framgångar men numera lägger hon all tid på att driva Ericssberg.

Jorden harvas inför vårsådden. Omkring 1000 hektar åkermark används för eget bruk. Betesmarkerna arrenderas ut.

Våren

En storslagen lugn vilar över barockslottet Ericsberg med sitt fantastiska läge vid Ericsbergssjön i Södermanland. Byggnaden är en av Sveriges bäst bevarade från barocktiden. På södra sidan öppnar sig den omtalade parken och intill ligger stallar och ridbanor. Den starka vårsolen lyser upp grönskan och det enda som hörs är fåglarnas glada kvitter, men bakom stillheten pågår full aktivitet.

– När det blir vår är det mycket underhåll som behöver göras och jordbruket ska i gång liksom konferensbiten, säger Caroline Bonde, vice VD och Ericsbergs arvtogare.

Hon klappar om Deela Mae, det tyska varmblood som hon vunnit flera priser och fina placeringar med. Men nu har Caroline tagit en paus från tävlingsridningen. Arbetet med Ericsberg kräver all tid.

– Det är både för- och nackdelar med att bo på sin arbetsplats, men kan man hitta balansen mellan arbete och fritid så är det övervägande fördelar, säger hon.

Caroline är uppvuxen på Ericsberg och fast besluten att driva det vidare, genom att förvalta det historiska arvet och samtidigt satsa på nya, innovativa idéer och som kan ge nya inkomstkällor. En utmaning som kräver både mod och eftertänksamhet.

– Jag vill bevara den lugna och vilsamma miljön, det är den som gör Ericsberg så unikt. Samtidigt behöver vi satsa på besöksnäringen, men det ska vara kvalitet snarare än kvantitet.

Hon beskriver sin uppväxt på Ericsberg med värme och kärlek.

– För mig var det härligt att växa upp på lan-

Flyglarna håller på att renoveras. VD:n, Patrik Andersson, inspekterar ett av gästrummen.

Caroline och hennes mor Annika Bonde i slottsmuseet. Att hålla ihop och få lönsamhet på en så stor egendom som Ericsberg är en utmaning och därför satsas det nu på besöksnäringen.

Läget vid vattnet är magiskt vackert. Det finns planer på att plantera in ädelfisk i en av sjöarna vid slottet och i Nyköpingsån finns gott om gädda och abborre.

»Det finns både för- och nackdelar med att bo på sin arbetsplats«

Orangeriet uppfördes 1856 till minne av Anders Lidstrand. Han var förvaltare av Ericsberg under David Hildebrands tid på 1700-talet och en central gestalt i dess historia.

SEVÄRT PÅ SLOTTET

SLOTTSPARKEN är öppen för allmänheten och orangeriet kan besökas under guidade turer, liksom växthusen från 1700-talet, där det än i dag växer exotiska frukter. Vagnmuséet med historiska vagnar, den äldsta från 1600-talet, och det unika barockkapellet kan också besökas. Här finns även ett kafé där det serveras bakverk efter gamla familjerecept. Här arrangeras jakter och konferenser, fastigheter och stallplatser hyrs ut. Ericsberg är också ärligen värd för sommaradresser och rally. www.ericsberg.se

Det unika kapellet inne i slottet har pelare med dekorativa kapital och en altartavla i form av en förgylld skulptur som omgärdas av två utsmyckade balkonger varav den ena är predikstol.

> det! Jag och en kompis hade varsin häst i det gamla stallet och red tillsammans varje dag efter skolan. Jag hade ofta kompisar på besök och parken var en perfekt lekplats med labyrinten, stigar och klätterträd.

Det gamla stallet är i dag butik och ridhuset rymmer ett slottsmuseum.

I barockträdgården möter vi slottsträdgårdsmästare Richard Saxvold. Han har fullt upp med att planera för den stundande sommarsäsongen då många besökare väntas. Nu ska blodbokarna formklippas liksom parklindarna och pyramidalmarna.

– Våren är den roligaste tiden, det är då man skapar förutsättningarna för resten av året, säger han. Vi plockar ut orangeriväxter, möbler och städer upp efter vintern.

Från att ha anlagts som barockpark, sannolikt några år efter att byggherren Christoffer Gyllenstierna 1687 färdigställt Ericsberg, blev den mer av en frukt- och köksträdgård under 1700-talet. Men i mitten av 1800-talet beslöts att här åter skulle skapas en vacker prydnadspark med perfekt formklippa buxbomsrader.

Som fondmotiv i slutet av parken ligger orangeriet, uppfört 1856. Byggnaden består av fem rum med en kupolkrönt mittel.

Här, i det vackra, åttakantiga, rummet med pelare och stengolv övervintrar växter, såsom de stora lagerträd som sommartid står mellan flyglarna på slottets södra sida. Om sommaren används orangeriet som lusthus och festlokal.

Vid Valla, några kilometer från slottet, finns Ericsbergs torkanläggning och den biogasanläggning som godset varit delägare i. Det är nya, högteknologiska investeringar. På de omgivande markerna odlas höstvetete, malkorn, höstraps och rågvete, samt nischgrödor som ärtor och lin, och för att få lönsamhet krävs en effektiv produktion. Henrik Carlsson är lantbruksansvarig och visar hur torken styrs och kontrolleras via ett kontrollrum.

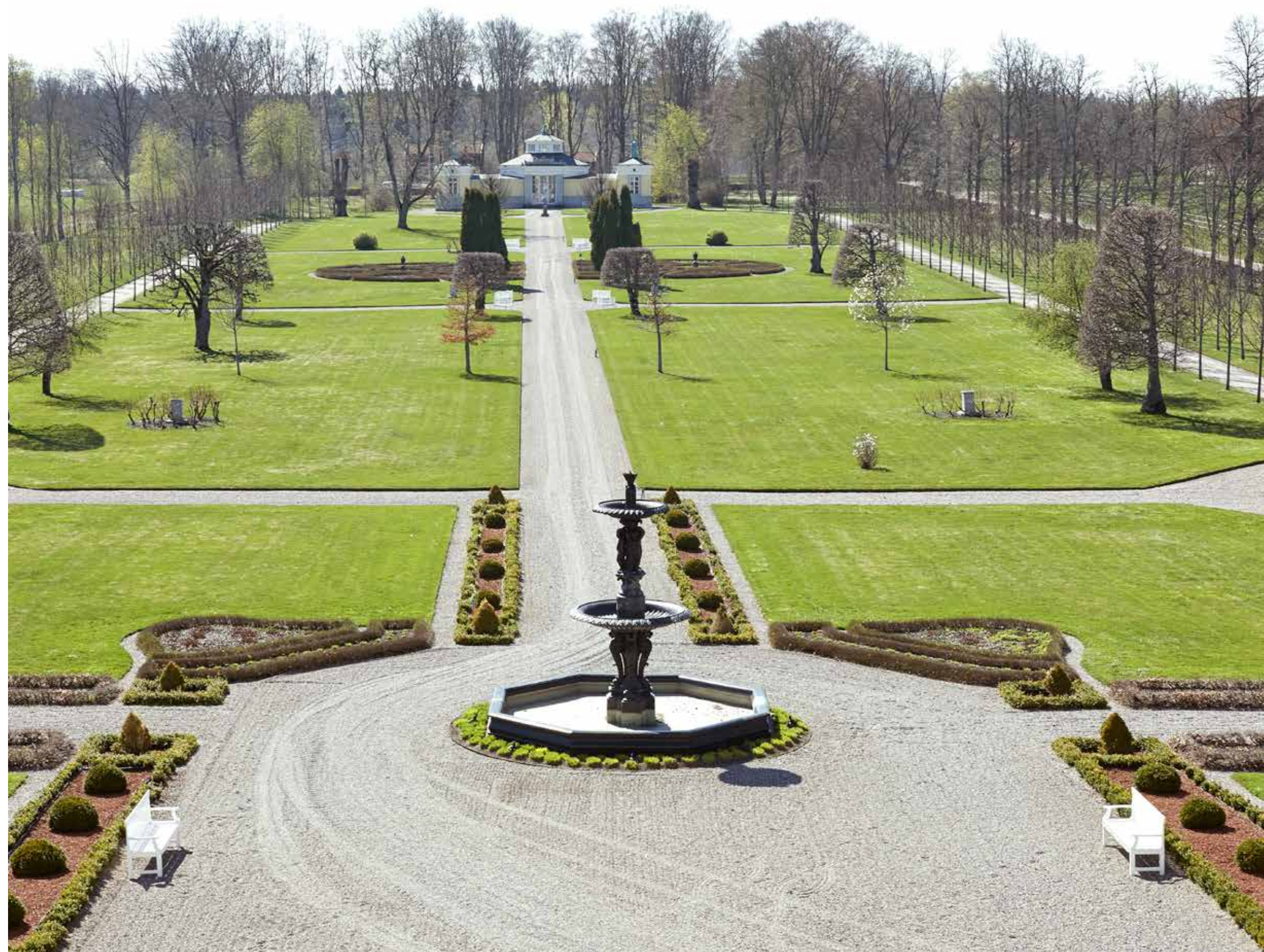
– Jag kan sköta den från min Ipad när jag sitter i tröskan, säger han.

Med den senaste teknologin går det att effektivisera jordbruket, till exempel med GPS-styrda traktorer. Men själva arbetsuppgiften är densamma år från år och just nu harvas jorden, jämnas till och luckras upp, inför vårsådden.

– Det är lika roligt varje år, om våren när det börjar torka upp och man ska harva jorden och varje höst när man får skörda det man sått. Då får man sin belöning, säger Henrik.

»Det gamla stallet är i dag butik och ridhuset rymmer slottsmuseum«

Strikthet och symmetri präglar barockparken. Här står också Scholanders fontän. Parken omgärdas av lindalléerna som planterades 2007.

Det gamla slottsköket används än i dag när det ska tillredas mat för större sällskap och evenemang. "Det är ett härligt kök", konstaterar Lotta Lindh.

Sommaren

Det är en härlig sommardag och ljumma vindar drar genom trädens vajande grenar. Gräset är kantklippt och grusgångarna harvade, ett arbete som pågår löpande under hela sommarhalvåret.

Genom en liten dörr vid slottets ena flygel går vi in i barockkapellet.

– Här håller vi öppet en gång om året, på Kristi himmelsfärd, och då är det knöckfullt, säger Patrik Andersson, VD på Ericsberg.

Det är inte svårt att förstå att kapellet lockar besökare. Här finns ett vackert stuckaturtak och målningar som var tänkta för slottet Tre kronor. När det brann ned 1697 beslöts att konstverken skulle komma till Ericsberg i stället.

Vi lämnar den himmelska kapellmiljön för en mer jordisk – det nyöppnade slottskaféet. Här, i det som förr var vagnslider och stall, finns nu en trevlig servering. De historiska spåren syns i inredningen och på menyn. Såsom slottskäppen, ett bakverk som påminner om scones, och som Carolines farfar Carl Jedvard Carlsson Bonde alltid åt till frukost.

– Vi värmer dem och så får man smör, honung, en ostbit och coctailtomat till, säger Lotta Lindh som i dag står i köket.

Verksamheten under sommaren kretsar kring besöksnäringen.

Hästarna har också alltid haft en central plats på godset. Här går att hyra stallplats, såväl som ridhus och utebanor. Ericsberg Equestrian Center utbildar och säljer dresyrhästar och här anordnas sommardressyr.

– Drömmen skulle vara att kunna samla flera duktiga ryttare och tillsammans bygga upp en spännande hästverksamhet på Ericsberg, säger Caroline.

Ericsbergs marker består av drygt 11 000 hektar skog och det är avkastningen av skogen som utgör den största inkomsten. Arbetet i skogen kräver noggrann översyn och långsiktig planering.

Ansvarig är skogsförvaltare John Erlandsson och det är han som har kontakt med alla entreprenörer som röjer, gallrar och avverkar. Det är ett speciellt uppdrag där man skördar frukten av tidigare generationers arbete, och inte får uppleva slutresultatet av egna planteringar. En granskog slutavverkas efter 75–80 år, och tallskogen blir ännu äldre.

Just nu snitslar John upp yttergränserna för ett område som ska slutavverkas, i syfte att bedöma mängden och kvaliteten – och därmed priset. Det mesta blir timmer till sågverken, men det en del kan även bli massaved eller brännved.

Själva skogsplanteringen måste än i dag göras för hand och under våren planterades tvåhundra tusen granplantor över ett 90 hektar stort område. Snart är det dags att göra återväxtkontroll.

– Det värsta som kan hända är stormar, som Gudrun eller Per, förklarar John. Det är väldigt dyrt att ta reda på skadorna och det blir också mycket sprickor och inget bra timmer. Men även kronhjortar kan skada träden då de gärna äter granbark. >

Släkten Bonde har ägt slottet sedan 1808 och salarna rymmer många historiska föremål.

I det som förr var vagnslider och stall ligger i dag ett trevligt slottskafé med butik och galleri.

I slottsparken finns en kopia av Hampton Courts labyrint, och den har nyligen renoverats.

I det nyinredda konferensrummet ovanpå kaféet hänger seldonen kvar. Här var förr en sadelkammare.

Skogsförvaltare John Erlandsson vid den nya granplanteringen. Hittills ser det ut som att plantorna har tagit sig bra.

Det är tack vare inkomsterna från skogen som byggnader och park kan hållas i så gott skick.

I förmaket är väggarna fyllda av släkten Bondes familjeporätt. Många av möblerna kommer från det Bondeska palatset vid Rosenbad i Stockholm, som revs vid förra sekelskiftet.

När jakten blåses av är det en signal för jägarna att samlas framför slottet.

En sagolik förgylld spegel pryder toalettbordet i ett av gästrummen.

Ericenberg är ett värdefullt kulturarv med bevarade interiörer.

Hösten

Det är en tidig höstmorgon, himlen är grå och luften klar. Ett tjugotal skytter och ett femtontal hundförare är på plats för dagens stora jakt.

– Det är bestämt från början var alla ska stå och vilka som ska åka ut tillsammans, säger Sven Ohlsson, som är Carolines morbror.

Själva planeringen och upplägget har Ericenbergs viltmästare Peter Nilsson och Carolines far, Carl Göran Bonde, tillsammans beslutat om. Jakten är en klövviltjakt med möjlighet att skjuta vilt som älg, rådjur, hjort och vildsvin.

– Här är bra marker och väldigt mycket djur, säger Sven.

Snart åker deltagarna ut på första passet. Jägarna sätter sig i sina skyttetorn medan hundförarna släpper loss sina hundar till drevet. Att jägarna sitter i skjuttorner är mycket en säkerhetsåtgärd. Stunden i jakttorner är både spännande och avkopplande, menar Sven. Precis som jakten i sig.

– För mig är det en naturupplevelse.

Efter andra passet samlas alla och går igenom vad som hänt. Därefter är det gemensam sopplunch på kaféet, och sedan inleds det tredje och sista passet.

När jakten blåsts av samlas alla deltagare framför slottet. Som traditionen bjuder läggs ett djur av varje slag som fällt på en viltparad. Den här dagen är det en älg, ett vildsvin, en kronhjort, en dovhjort, ett rådjur och en räv.

– Det är ett sätt att visa respekt för djuren och en av jägarna blåser i horn för att hedra det vilda, säger Sven.

Det är en melodi för varje viltslag. Viltet tillfaller Ericenberg men troféerna ges till den enskilda jägaren.

Jakten i egen regi drivs på 9 300 hektar, resterande arrenderas ut. Ända sedan slottet uppfördes har man jagat på markerna, och spår från historien finns bevarade på slottet. På Ericenbergs slottsmuseum visas till exempel Gustav Vs korgvagn som användes då han skulle åka ut på jaktpass. Här visas även kungens Croquet-set, något han gärna spelade på eftermiddagen efter jakten.

Sedan 2009 är Peter Nilsson viltmästare på Ericenberg, ett uppdrag som innebär att förvalta viltstammen.

– Vi börjar redan tidigt på våren att planera för höstens jakter. Man kan till exempel inte jaga med hundar i två områden som ligger nära varandra, då störs viltet, säger han.

Det hålls 10–15 jakter per säsong. Den allra största äger rum den 4 januari. Det är Carl Görans privata jakt med släkt och vänner. Jakten avslutas med en festlig middag på slottet.

I markerna finns mest dovhjort, därefter vildsvin och sedan kronhjort.

– Vi vill inte ha för mycket djur, då räcker inte maten. Kalvarna blir mindre och lättare sjuka. Ett sätt att undersöka viltstammen är att ha koll på kalvarnas vikt, förklarar Peter.

Ericenberg säljer även en hel del pyrsch- och drevjakter, ibland över flera dagar med möjlighet till kost och logi. Om sommaren kan man delta i nattlig jakt på vildsvin och ägna dagen åt exempelvis fiske. >

Många av jägarna kom redan kvällen innan jakten och bodde över i olika hus på egendomen.

Viltparaden är tradition och ett sätt att hedra djuren.

PINNTORPAFRUNS MINNEN

KNUT BONDE (1884–1952) skrev på 1940-talet en släktkrönika där vårt lands mest bekanta spöke – Pinntorpafrun – själv för ordet. Boken, *Pinntorpafruns minnen*, som är skriven i humoristisk ton, baseras på Beata von Yxkulls liv på Ericsberg som på den tiden kallades Pintorp. Beata har fått ett eftermäle som grym och hård men verklighetens Pinntorpafru tycks ha varit en hårt arbetande kvinna som ensam skötte godset efter sin makes bortgång. Boken finns att köpa i butiken på Ericsberg.

Den anrika badanläggningen är en fantastisk skapelse, helt i original och inredd i marmor. Här finns en sinnrik värmeanordning och blybadkar står placerade i nischer längs väggarna. Genom glasluckor i taket strilar ljuset in.

Caroline och hennes far Carl Göran studerar en av böckerna i det franska biblioteket.

Vintern

Snön har inte lagt sig men det råder ändå julstämning på Ericsberg. Kartonger med juldekorationer är framställda och redo att börja användas, den nyhuggna granen står i stora salen och väntar på att bli klädd. För Caroline och Philip har det varit ett omvälvande år då de både fått barn och gift sig. Numera är det lilla dottern Mathilde som sätter dagordningen för sina föräldrar.

– Förr tyckte jag aldrig att jag hade tillräckligt med tid, det förstår man ju inte nu! Men det är fantastiskt att få barn, säger Caroline.

När alla är samlade firar man jul med traditioner som de flesta familjer. Först ska det julpyntas och alla hjälps åt. Sedan är det lunch, promenader, Kalle Anka, julmiddag och besök av tomten. Dans kring granen kan det också bli – och mycket barnspring. Med alla salar, spännande trappor och vrår finns det gott om plats för lekar och upptåg.

– När jag var barn hade jag alltid stalltjänst på julaftons morgon och sedan åt vi en lång frukost med familjen, säger Caroline.

Det stora slottet är verkligen en utmärkt plats för ett stort släktkalas. Men för Caroline, Philip och Mathilde är det även ett hem.

– Så småningom vill vi renovera badrummet och vårt sovrum. De övriga rummen ändrar man inte på, förutom att kanske möblera om och få det mer mysigt, säger Caroline.

Slottet visas inte för allmänheten utan är helt privat. Sal efter sal bjuder på imponerande inredningar och inte minst otroliga tak skapade av den berömda italiensk-svenska stukatören Carlo Carove, som verkade under 1600-talet. Hela slottet är öppet och uppvärmt och trots den stora ytan känns det harmoniskt och sammanhållet – ett riktigt julslott! □

»Slottet är en utmärkt plats för ett stort släktkalas«

Helgens festligheter förbereds. Labradoren Monkey tittar på då granen kläs, lilla Mathilde vilar på mammas arm.

Det nya toppmoderna slottsköket har fått en platsbyggd soffa som erbjuder en utmärkt plats för en stunds vila.

Det finns gott om fina umgängesplatser i slottet.